

คม·สด·ลึก

ปีที่ 12 ฉบับที่ 4201 วันอาทิตย์ที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2556 หน้า 6

นานแค่ไหนไม่มีใครทราบที่บ้านในชุมชนทุ่งเมืองเพี้ย อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น ต้องประสบปัญหาดินเค็ม ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในพื้นที่แห่งนี้ส่งผลให้การประกอบอาชีพการเกษตรมีผลผลิตตกต่ำ หน้ำซำพื้นที่บางแห่งก็ถูกทิ้งร้างเนื่องจากปลูกพืชอะไรไม่ขึ้น ทำให้คนรุ่นใหม่ยอมละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำในเมืองใหญ่ปล่อยให้พ่อแม่อยู่ตามลำพัง บางคนถึงขั้นยอมขายที่ดินในราคาถูกเพื่อแลกกับเงินประทังชีวิตไปวันๆ

แต่หลังจาก "เอสซีจี (SCG)" ร่วมกับศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) และกรมพัฒนาที่ดิน ได้ร่วมกันนำองค์ความรู้และวิธีการแก้ปัญหาดินเค็มมาถ่ายทอดสู่ชุมชนเมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้น หลัง

ดินเค็มในหมู่บ้าน พร้อมวิธีการแก้ปัญหาจาก **ดร.เฉลิมพล เกิดมณี** นักวิจัยจากไบโอเทคเพื่อนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดสู่ชุมชนใกล้เคียง

ดร.เฉลิมพล อธิบายว่า วิธีการแก้ปัญหาดินเค็มโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านให้นำปุ๋ยพืชสด ผักตบชวา มูลสัตว์ ีปซัม หรือปูนขาวมาใส่ในแปลงนาเพื่อลดความเค็มลง จากนั้นหาพืชมาปลูกโดยใช้ไม้ยืนต้นที่ทนดินเค็มและมีรากยาวลงลึกถึงใต้ดิน เช่น ยูคาลิปตัส ต้นตะขากุ้ง มะขามเทศ สะเดา ต้นนนทรี ไม้ตรง และไผ่หวาน ซึ่งล้วนแต่เป็นพืชที่มีรากยาวและลึก ทำให้พืชเหล่านี้ดูดน้ำจากใต้ดิน ช่วยลดความเค็มให้ดินลงได้

นอกจากนี้ยังให้ความรู้แก่เกษตรกรเข้าใจในการปลูกต้นยูคาลิปตัสมากขึ้น จากก่อนหน้าที่เคยเข้าใจกันว่าต้นยูคาลิปตัสเมื่อปลูกแล้วจะไปแย่งอาหารพืชต่างๆ ซึ่งหากศึกษาจากโครงสร้าง

เดื่อและน้องๆ นักศึกษา

ห้องโลกเกษตร สุรินทร์ อัครตะ

ตามดู 'เอสซีจีวีเจเน' อาสาช่วยยื่นสร้างคนรุ่นใหม่ใส่ใจ 'ดินเค็ม'

สามารถนำพื้นที่ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร

"ห้องโลกเกษตร" อาทิตยนี้จะเป็นจุดกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ผู้มีจิตใจอาสา โดยการนำของศิลปินดัง **"เต๋อ" ฉันทวิทย์ ธนะเสวี** และน้องนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศที่อยากเข้ามาเรียนรู้และช่วยเหลือสังคมร่วมกับเอสซีจีภายใต้โครงการ **"SCG V GEN อาสาช่วยยื่น"** ในรูปแบบเรียลิตีเพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีหัวใจอาสาพร้อมอุทิศแรงกายแรงใจที่จะไปเรียนรู้ ส่งต่อ สืบทอดและขยายองค์ความรู้และภูมิปัญญาต่างๆ เหล่านั้นไปถ่ายทอดสู่ชุมชนอื่นต่อไปเพื่อเป็นตัวอย่างให้คนรุ่นใหม่ทั่วประเทศ

นายเอกฯ ของวันที่อากาศร้อนอบอ้าว ต้นเดือนเมษายน ที่ศูนย์เรียนรู้การแก้ปัญหาดินเค็ม บ้านหัวหนอง ต.หัวหนอง อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น ที่มีพ่อบรรชา หมั้นแก้ว เป็นประธานศูนย์ มีนักศึกษาจากกลุ่มหนึ่งพร้อมศิลปินวัยรุ่นชื่อดังนั่งล้อมวงรับฟังการบรรยายสรุปถึงสภาพปัญหา

ดร.เฉลิมพล เกิดมณี

ของต้นยูคาลิปตัส พบว่าเป็นพืชที่ไม่ควรปลูกใกล้กับพื้นที่สวนผลไม้ เพราะผลไม่ส่วนใหญ่มีรากยาวเหมือนกับต้นยูคาลิปตัส จึงถูกต้นยูคาลิปตัสแย่งอาหาร ทำให้ได้ผลผลิตไม่ดี

"เกษตรกรส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าปลูกยูคาลิปตัสไม่มีประโยชน์ แต่ในความจริงแล้วสามารถปลูกได้ในพื้นที่ที่นา โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะไม่ปลูกกันตามหัวไร่ปลายนาเพื่อช่วยลดความเค็มออกจากดิน ส่วนต้นที่สามารถตัดขายได้ด้วย"

นักวิจัยคนเดิมกล่าวต่อว่า ที่ผ่านมามี

แนะนำให้ชาวบ้านใช้วิธีการใส่อินทรีย์วัตถุที่สามารถทำได้ง่ายๆ จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว อย่าง รำอ่อน แกลบ ปุ๋ยคอก และน้ำหมักชีวภาพ ที่สามารถทำเองได้มาผสมกัน และใช้การปลูกพืชรากลึกอย่างต้นยูคาลิปตัสมาดูดความเค็ม ที่นอกจากจะช่วยให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวได้แล้ว ต้นยูคาลิปตัสเมื่อโตเต็มที่ยังสามารถตัดขายสร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

"หลังจากปรับเปลี่ยนวิธีการเกษตรกรก็สามารถทำนาได้ จากปีแรกได้ผลผลิตเพียง 30% ปีที่สองได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นถึง 80% ทำให้ชาวบ้านเห็นผล จึงเริ่มรวมตัวกันมาเรียนรู้วิธีการจากศูนย์บ่มเพาะแล้วนำกลับไปใช้ในพื้นที่ของตัวเอง

จนประสบผลสำเร็จ" ดร.เฉลิมพลกล่าว หลังรับฟังการบรรยายสรุปอยู่พักใหญ่ จากนั้นทั้งหมดก็ลงมือปฏิบัติจริงในการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพตามขั้นตอนนี้ที่ ดร.เฉลิมพลแนะนำ เพื่อเตรียมพร้อมนำองค์ความรู้เรื่องวิธีการแก้ปัญหาดินเค็มทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจริงไปแนะนำชาวบ้านในชุมชนบ้านสระบัว ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านหัวหนองออกไปประมาณ 5 กิโลเมตรในวันข้างหน้า โดยมีภารกิจหลักเพื่อช่วยชาวบ้านร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาดินเค็ม ทดลองทำปุ๋ยหมักและน้ำชีวภาพ พร้อมสรุปผลจากกระบวนการ

เรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาสู่ความยั่งยืนสืบไป ก่อนจาก **"เต๋อ" ฉันทวิทย์ ธนะเสวี** ศิลปินวัยรุ่นชื่อดัง กล่าวถึงความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ว่าเมื่ออากาศจะร้อนมาก แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความมุ่งมั่นและตั้งใจของตนเองและน้องๆ นักศึกษาลดลงไป เมื่อเห็นชาวบ้านในชุมชนให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ก็ยิ่งมีกำลังใจเป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะตัวศิลปินจะเป็นตัวนำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้คิดที่สุด

"ก็อยากฝากไปถึงเพื่อนๆ ศิลปินนักแสดงด้วยกันให้มาสนใจปัญหาสังคมรอบข้างมากขึ้น โดยตัวเราเป็นผู้จุดประกายผ่านทางเด็กๆ เยาวชนคนรุ่นใหม่ก็อาจจะมีส่วนดึงพ่อแม่ผู้ปกครองให้มาสนใจปัญหาใกล้ตัวมากยิ่งขึ้นอย่างน้อยกลุ่มคนเหล่านี้จะเป็นผู้สืบสานต่อแทนคนรุ่นเก่าต่อไป" เต๋อกล่าวอย่างภูมิใจในฐานะตัวแทนศิลปินผ่านโครงการ "เอสซีจี วีเจเน อาสาช่วยยื่น"

สำหรับเรื่องราวการเรียนรู้ของ "เอสซีจี วีเจเน" จะถูกถ่ายทอดผ่านรายการเจาะใจในรูปแบบของเรียลิตีเวิร์ดตลอด 6 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน-11 กรกฎาคม เพื่อจะพาคนไทยก้าวสู่การเรียนรู้วิถีคิด ภูมิปัญญา และนวัตกรรมสมัยใหม่ในการแก้ปัญหาดินเค็ม ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของพื้นที่ภาคอีสานในปัจจุบัน